

Maastosuojaatetusten m/05 ja m/91 yleisimmät pukineet:

PUKINE	Maastosuojaatetus m/05	Maastosuojaatetus m/91
Päähine	Kesälakki M05, lippa Kesälakki M05, lieri Baretti Talvilakki M05 Villamyssy	Talvilakki M91 Kesälakki M91 Baretti Villamyssy Maastolakki M98
Takki tai pusero	Maastotakki M05 1)	Maastotakki M91
Housut	Maastohousut M05 1)	Maastohousut M91
Päällysvaatteet	Pakkastakki M05 Pakkashousut M05 Sadepuvun takki M05 Sadepuvun housut M05 Lumipuvun takki M05 Lumipuvun housut M05 Erikoisjäkäärin kuoripuvun takki 2) Erikoisjäkäärin kuoripuvun housut 2)	Päällystakki M95 MKU Pakkashousut MKU Sadepuvun takki MKU Sadepuvun housut MKU Lumipuvun takki M91 Lumipuvun housut M91
Paita	Paitapusero M91 T-paita M91 Poolopaita M91 Villapaita M83 oliivinvihreä Villapaita M83 merivoimien Villapaita M83 ilmavoimien Taistelupaita M/11 3)	Paitapusero M91 T-paita m/91 Poolopaita m/91 Villapaita m/83 oliivinvihreä Villapaita m/83 merivoimien Villapaita m/83 ilmavoimien
Jalkineet 4)	Varsikengät m/05 Kumisaappaat Pakkassaappaat	Varsikengät m/05 Kumisaappaat Pakkassaappaat
Käsineet 4)	Nahkasormikkaat Taistelu-/palvelussormikkaat Neulekintaat Nahkakintaat Aluskäsineet	Nahkasormikkaat Neulekintaat Nahkakintaat
Välivaatetus	Välipusero M05 Välihouset M05	Välipusero m/91 Välihouset m/91
Sukat	Alussukat m/05 Saapassukat M91/M17	Alussukat m/05 Saapassukat M/91/M17
Housuvyö	Nahkavyö miehistön Kangasvyö	Nahkavyö miehistön Kangasvyö

HUOMAUTUKSET:

- 1) Reserviläisillä (ml. evp-henkilöt) ja ei-asevelvollisilla sekä sitoumuksen tehneillä henkilöillä on mahdollisuus käyttää omia Puolustusvoimien (Järjestelmäkeskus) hyväksymiä maastopukuja M05 RES (takki ja housut) Puolustusvoimien harjoituksissa ja muissa tilaisuuksissa. PV:n hyväksymät puvut on oltava kuvi-
oinniltaan ja malliltaan samanlaisia kuin PV:n käytössä olevat maastopuvut M05. Harjoituksien ja tilaisuuksien järjestäjien on tiedotettava mahdollisuudesta käyttää omia maastopukuja M05 RES etukäteen harjoitukseen tai tilaisuuteen liittyvissä käskyissä tai kutsuissa. Lähtökohtaisesti Puolustusvoimat jakaa kaikki tarvittavat pukineet tilaisuuksiin osallistuville, jolloin omien sotilaspukineiden käytölle ei ole tarvetta. Omien maastopukujen M05 RES käyttö voi olla tarkoituksenmukaista lähinnä pienissä harjoituksissa ja tilaisuuksissa.

PUOLUSTUSVOIMIEN SOTILASPUKIJEN KÄYTTÖMÄÄRÄYKSET (HS726) LIITE 1 (2/2)

HUOMAUTUKSET:

2) Erikoisjääkäriin kuoripuku on erikoisvaatetusta. Palkattu sotilashenkilöstö voi käyttää omia erikoisjääkärien kuoripukuja. Oman kuoripuvun on oltava kuitenkin muodoltaan, leikkaukseltaan ja kuosiltaan (maastokuvaointi ja väri) Puolustusvoimissa käytössä olevan erikoisjääkäriin kuoripuvun mukainen. Kuoripukua voi käyttää tarkoituksenmukaisella tavalla muissakin palvelustehtävissä kuin pelkästään maastoharjoituksissa ja -koulutustilaisuuksissa (kuten M05 maastopuvun käyttö). Erikoisjääkäriin kuoripukua ei voi käyttää paraatipuvun (M05) osana. Kuoripukua voi käyttää tarkoituksenmukaisella tavalla muissakin palvelustehtävissä kuin pelkästään maastoharjoituksissa ja -koulutustilaisuuksissa (kuten M05 maastopuvun käyttö).

Kuoripuvun voi hankkia omalla kustannuksellaan myös muilta toimittajilta kuin pelkästään Puolustusvoimien kuoripukujen toimittajalta. Hankittavan ja käyttöön otettavan kuoripuvun on kuitenkin oltava Puolustusvoimien (Järjestelmäkeskus) hyväksymää mallia.

3) Maastosuojavaatetuksen kanssa käytettävää taistelupaitaa voidaan käyttää pääsääntöisesti kenttäpalveluksessa maasto-olosuhteissa sekä sen luonteisessa sotaharjoituspalveluksessa sekä silloin, kun taistelupaitaa on tarkoituksenmukaista käyttää suojaliivien, varuste-/taisteluliivien alla maastopuvun takin M05 tai M91 sijaan. Taistelupaita ei ole tarkoitettu käytettäväksi tavanomaiseen kasarmipalvelukseen liittyvissä tehtävissä eikä loma- tai paraatipuvun M05 pukineena. Taistelupaidan käyttö em. tapahtumien ja käyttötarkoitusten ulkopuolella esimerkiksi vapaa-aikana ei ole sallittua. Taistelupaidassa kannettavien merkkien ja tunnusten (mm. arvomerkit, niminauha ja kansallistunnus) käytön ohjeistaa Pääesikunnan henkilöstöosasto.

4) Reserviläiset ja palkattu sotilashenkilöstö voivat käyttää Puolustusvoimien harjoituksissa ja muissa tilaisuuksissa (palvelustehtävissä) sellaisia omia jalkineita (varsikengät, kumi-/pakkaskumisaappaat) ja käsineitä, jotka ovat muodoltaan ja väriltään samanlaisia kuin Puolustusvoimien käytössä olevat. Omat pukineet eivät saa erottua (herättää huomiota) Puolustusvoimien vastaavista pukineista. Harjoituksissa sisätiloissa toimittaessa voidaan harjoituksen johtajan luvalla käyttää kevyttä mustaa sisäpalvelukseen soveltuvaa kenkää. Kenkä voi olla myös kannastaan avoin.

Paraateissa, joissa joukon yhtenäinen pukeutuminen on tärkeää, ei saa käyttää omia sotilaspukineita ilman joukon johtajan lupaa.

5) Osana maastosuojavaatetusta suojaamaan kaulan aluetta tai esimerkiksi kypärän alushuppuna voidaan käyttää putkihuivia (myös varusmiesten vaatetuksessa). Tällaisten pukineiden käyttöä sallittaessa edellytetään niiltä huomaamattomuutta ja maastosuojavaatetukseen sopivuutta. Paraateissa / vast. tilaisuuksissa, joissa joukon yhtenäinen pukeutuminen on tärkeää, ei saa käyttää omia pukineita ilman joukon johtajan lupaa.

Yleisiä ohjeita omien pukineiden käytölle:

Tilaisuuksien johtajilla/järjestäjillä on kuitenkin mahdollisuus käskää käyttämään vain Puolustusvoimien jakamaa ja käytössä olevaa vaatetusta muun muassa joukon yhtenäisen pukeutumisen mahdollistamiseksi esimerkiksi paraateissa. Omien vaatetuksien käyttö Puolustusvoimien harjoituksissa ja muissa tilaisuuksissa (palvelustehtävissä) on vapaaehtoista. Harjoituksiin osallistuvilla on mahdollisuus saada tarvittava puolustusvoimien vaatetus käyttöönsä. Omien vaatetuksien käyttö ei näin ollen ole välttämätöntä. Puolustusvoimat ei tästä syystä myöskään vastaa harjoituksissa tai muissa Puolustusvoimien tilaisuuksissa (palvelustehtävissä) omille pukineille tapahtuneista vahingoista tai mahdollisista näiden pukineiden aiheuttamista vahingoista. Huoltovastuu on omien pukineiden käyttäjillä eikä pukuja saa sekoittaa Puolustusvoimien huoltokierrossa oleviin pukineisiin (= Puolustusvoimien pukineet). Tämän vuoksi omista pukineista ei saa käyttää Puolustusvoimien Torni-logoa.

Sodan ajan joukkoja perustettaessa taistelijoille jaetaan Puolustusvoimien maastosuojavaatetus, joiden suoja- ja muut laatuvaatimukset (mm. IP-suoja, häiveominaisuudet ja muut operaatioturvallisuuteen vaikuttavat tekijät) ovat Puolustusvoimien toimesta huolehdittu ja varmistettu.

MAA-, ILMA- JA MERIVOIMIEN KEVYEN PALVELUSPUVUN KOKOONPANOT:

PUKINE	Maavoimien kevyt palveluspuku	Ilmavoimien kevyt palveluspuku	Merivoimien kevyt palveluspuku
Päähine	Maavoimien kesälakki m/39 Maavoimien turkislakki m/39 8) Baretti 8)	Ilmavoimien kesälakki m/39 Ilmavoimien turkislakki m/39 Baretti	Merivoimien kesälakki m/39 Turkislakki m/30 Baretti
Takki tai pusero	Maavoimien pusero m/83 (n) 1) Maavoimien liivi m/96, naisten Pusakka m/08 1) Nahkapusakka m/08 1)	Ilmavoimien pusero m/83 (n) 1) Ilmavoimien liivi m/96, naisten Pusakka m/08 1) Nahkapusakka m/08 1)	Merivoimien pusero m/83 (n) 1) Merivoimien liivi m/96, naisten Pusakka m/08 1) Nahkapusakka m/08 1)
Housut	Maavoimien palveluspuvun housut m/83, m/58 (n) 10)	Ilmavoimien palveluspuvun housut m/83, m/51 (n) 10)	Merivoimien palveluspuvun housut m/83, m/30 (n) 10)
Hameet	Maavoimien palveluspuvun hame m/83, m/58	Ilmavoimien palveluspuvun hame m/83, m/51	Merivoimien palveluspuvun hame m/83, m/30
Päälystakit	Pusakka m/08 1) Nahkapusakka m/08 1) Päälystakki m/08 2) Maavoimien päälystakki m/30 (n) 7) Maavoimien sadetakki (n) 9)	Pusakka m/08 1) Nahkapusakka m/08 1) Päälystakki m/08 2) Ilmavoimien päälystakki m/30 (n) 7) Ilmavoimien sadetakki (n) 9)	Pusakka m/08 1) Nahkapusakka m/08 1) Päälystakki m/08 2) Merivoimien päälystakki m/30 (n) 7) Merivoimien sadetakki (n) 9)
Jalkineet	Mustat puolikengät 3) Avokkaat 3) 6) Naisten talvisaapikkaat 3) 6)	Mustat puolikengät 3) Avokkaat 3) 6) Naisten talvisaapikkaat 3) 6)	Mustat puolikengät 3) Avokkaat 3) 6) Naisten talvisaapikkaat 3) 6)
Käsineet	Mustat nahkasormikkaat	Mustat nahkasormikkaat	Mustat nahkasormikkaat
Paita	Paitapusero m/58, vaalean harmaa (kaikki mallit) 1) 4) Paitapusero m/83, vaalean harmaa (kaikki mallit) 1) 4) Villapaita m/83, vihreä 5)	Paitapusero m/58, vaalean harmaa (kaikki mallit) 1) 4) Paitapusero m/83, vaalean harmaa (kaikki mallit) 1) 4) Ilmavoimien villapaita m/83 5)	Valkoinen paitapusero m/58 (kaikki mallit) 1) 4) Valkoinen paitapusero m/83 lyhythihainen 1) 4) Merivoimien villapaita m/83 5)
Solmio	Tummanharmaa solmio 1) 4)	Musta solmio 1) 4)	Musta solmio 1) 4)
Sukat	Harmaat tai mustat sukat Sukkahousut 6)	Mustat sukat Sukkahousut 6)	Mustat sukat Sukkahousut 6)
Kaulaliina	Maavoimien kaulaliina 7)	Ilmavoimien kaulaliina 7)	Merivoimien kaulaliina 7)
Housuvyö	Kangasvyö m/83 Musta housuvyö	Kangasvyö m/83 Musta housuvyö	Musta housuvyö

HUOMAUTUKSET:

(n) = naisilla pukineesta oma mallinsa

- 1) Pusakkaa m/08 tai nahkapusakkaa m/08 voidaan käyttää puseron m/83 sijaan päivystys-, esikunta- ja sisäpalveluksessa sekä sisä- että ulkotiloissa tai ulkotilojen kaltaisissa olosuhteissa. Pusakan m/08 tai nahkapusakan m/08 kanssa paitapuserossa m/58 tai paitapuserossa m/83 **käytetään solmiota**. Pusakkaa m/08 tai nahkapusakkaa m/08 voidaan käyttää myös kevyen palveluspuvun päälystakkina. Pusakoiden m/08 vetoketju pidetään sisäpalveluksessa suljettuna paitapuseron rintataskujen yläreunan tasalle sekä ulkopalveluksessa joko edellä mainitulle tasalle tai kokonaan ylös asti suljettuna. Puseroa m/83 käytetään **aina** tilaisuuksissa ja tapahtumissa, joissa siviilihenkilöstö käyttää arkipukua. **Tällöin pusakkaa m/08 tai nahkapusakkaa m/08 ei saa käyttää puseron m/83 sijasta.**
- 2) Päälystakin m/08 vetoketju pidetään ylös asti suljettuna. Sisävuori pidetään suljettuna joko samalle tasalle kuin takin vetoketju, jolloin kaulusosa käännetään takin kaulusten päälle tai ylös asti suljettuna, jolloin kaulusosa korvaa kaulaliinan.

MAA-, ILMA- JA MERIVOIMIEN KEVYEN PALVELUSPUVUN KOKOONPANOT:

HUOMAUTUKSET:

- 3) Puolikengät (palveluskengät) ovat mustat ja sileät eikä niissä saa olla koristetikkauksia. Palveluskengät ovat nauhalliset. Kengän kärki on loivasti pyöreähkö (kärjen leveys n. 3-5 cm). Koron korkeus on 2,5-3 cm. Hameen kanssa käytettävät avokkaat ovat mustat ja sileät eikä niissä saa olla koristetikkauksia. Avokkaan kärki on loivasti pyöreähkö (kärjen leveys n. 3-5 cm). Koron korkeus on 2,5-3 cm. Hameen kanssa voi käyttää ulkona liikuttaessa myös talvisaapikkaita. Kevyen palveluspuvun kanssa voi käyttää sään vaatiessa varsikenkää tai nilkkuria. Kenkiä käytettäessä housun lahje pidetään normaalimittaisesti suorana (ei käännettynä kengän varren päälle). Nilkkurin tulee olla mustat ja sileät eikä niissä saa olla koristetikkauksia. Kengän kärki on loivasti pyöreähkö.
- 4) Paitapuseroa voi käyttää ilman solmiota, kun paitapuseron kanssa ei käytetä puseroa m/83 tai pusakkaa m/08 tai nahkapusakkaa m/08 tai naisten liiviä m/96. Paitapuserossa esiinnyttäessä käytetään arvomerkkilaattoja, mustaa housuvyötä tai kangasvyötä m/83. Paitapusero m/83 poistuu käytöstä 1.1.2026 lukien.
- 5) Villapaidan kanssa paitapuseroa voidaan käyttää ilman solmiota. Solmiota käytettäessä paidan kaulukset ovat villapaidan kauluksen alla. Ilman solmiota esiinnyttäessä paitapuseron kauluksen tulee olla villapaidan päälle käännettynä. Villapaidan olkapolettissa käytetään arvomerkkilaattoja ja villapaidan helma pidetään housujen päällä.
- 6) Ihonvärisiä sukkahousuja käytetään hameen ja avokkaiden sekä talvisaapikkaiden kanssa. MERIV:n hameen kanssa voi käyttää myös tummia sukkahousuja.
- 7) Päälystakkia m/30 voi käyttää ilman kaulaliinaa tai kaulaliinan kanssa. Ilman kaulaliinaa käytettäessä takin kahden ylimmäisen napin on oltava kiinni. Kaulaliinaa käytettäessä takin kaksi ylimmäistä nappia ovat auki.
- 8) Eri joukkoja koskevat poikkeavuudet baretin ja turkislakin käytöstä on ohjeistettu luvussa 2.6.
- 9) Sadetakki m/93 ja naisten sadetakki m/96 ovat käytössä.
- 10) Palveluspuvun housuissa uusi kapeampilahkeinen malli käyttöön 1.1.2022 alkaen. Vanhaa (leveämpilahkeista) mallia voi käyttää rinnan 31.12.2025 saakka.

MAA-, ILMA- JA MERIVOIMIEN PALVELUSPUVUN KOKOONPANOT:

PUKINE	Maavoimien palveluspuku	Ilmavoimien palveluspuku	Merivoimien palveluspuku	Merivoimien hellepuku m/30
Päähine	Maavoimien lippalakki m/49 1) Maavoimien turkislakki m/39 Baretti Maavoimien kesälakki m/39	Ilmavoimien lippalakki m/49 1) Ilmavoimien turkislakki m/39 Baretti Ilmavoimien kesälakki m/39	Lippalakki m/30 1) Turkislakki m/30 Baretti Merivoimien kesälakki m/39	Lippalakki m/30 valkoisella lakinpäällisellä
Takki tai pusero	Takki m/58 (n) Maavoimien liivi m/96, naisten	Takki m/51 (n) Ilmavoimien liivi m/96, naisten	Kavaijitakki m/30 (n) Merivoimien liivi m/96, naisten	Helletakki m/30
Housut	Maavoimien palveluspuvun housut m/83, m/58 (n) 7)	Ilmavoimien palveluspuvun housut m/83, m/51 (n) 7)	Merivoimien palveluspuvun housut m/83, m/30 (n) 7)	Hellehousut m/30
Hameet	Maavoimien palveluspuvun hame m/83, m/58	Ilmavoimien palveluspuvun hame m/83, m/51	Merivoimien palveluspuvun hame m/83, m/30	Hellehame m/06
Päällystakit	Päällystakki m/08 Maavoimien päällystakki m/30 (n) 5) Maavoimien sadetakki (n) 6)	Päällystakki m/08 Ilmavoimien päällystakki m/30 (n) 5) Ilmavoimien sadetakki (n) 6)	Päällystakki m/08 Merivoimien päällystakki m/30 (n) 5) Merivoimien sadetakki (n) 6)	
Jalkineet	Mustat puolikengät 3) Avokkaat 3) 4) Naisten talvisaapikkaat 3) 4)	Mustat puolikengät 3) Avokkaat 3) 4) Naisten talvisaapikkaat 3) 4)	Mustat puolikengät 3) Avokkaat 3) 4) Naisten talvisaapikkaat 3) 4)	Valkoiset puolikengät 3) Valkoiset avokkaat 3)
Käsineet	Mustat nahkasormikkaat	Mustat nahkasormikkaat	Mustat nahkasormikkaat	
Paita	Paitapusero m/58, vaalean harmaa (kaikki mallit)	Paitapusero m/58, vaalean harmaa (kaikki mallit)	Valkoinen paitapusero m/58 (kaikki mallit)	Paitapusero m/06, valkoinen lyhythihainen
Solmio	Tummanharmaa solmio	Musta solmio	Musta solmio	
Sukat	Harmaat tai mustat sukat Sukkahousut 4)	Mustat tai mustat sukat Sukkahousut 4)	Mustat sukat Sukkahousut 4)	Kokovalkoiset sukat Sukkahousut, ihonväriset
Kaulaliina	Maavoimien kaulaliina 5)	Ilmavoimien kaulaliina 5)	Merivoimien kaulaliina 5)	
Housuvyö	Musta housuvyö	Musta housuvyö	Musta housuvyö	valkoinen kangasvyö kullanvärisellä soljella
Kunniamerkit	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa

HUOMAUTUKSET:

(n) = naisilla pukineesta oma mallinsa

1) Päällystakin m/08 kanssa ei käytetä lippalakkaa m/49 tai m/30. Lippalakissa m/30 käytetään 1.5.2023 alkaen ainoastaan valkoista päällistä kaikkina vuodenaikoina.

2) Päällystakin m/08 vetoketju pidetään ylös asti suljettuna. Sisävuori pidetään suljettuna joko samalle tasalle kuin takin vetoketju, jolloin kaulusosa käännetään takin kaulusten päälle tai ylös asti suljettuna, jolloin kaulusosa korvaa kaulaliinan.

3) Puolikengät (palveluskengät) ovat mustat (MERIV:n hellepuvussa valkoiset) ja sileät eikä niissä saa olla koristetikkauksia. Palveluskengät ovat nauhalliset. Kengän kärki on loivasti pyöreähkö (kärjen leveys n. 3-5 cm). Koron korkeus on 2,5-3 cm. Hameen kanssa käytettävät avokkaat ovat mustat ja sileät eikä niissä saa olla koristetikkauksia. Avokkaan kärki on loivasti pyöreähkö (kärjen leveys n. 3-5 cm). Koron korkeus on 2,5-3 cm. Hameen kanssa voi käyttää ulkona liikuttaessa myös talvisaapikkaita. Merivoimien hellepuvun hameen kanssa käytettävät ovat malliltaan samat edellä mainitut avokkaat, mutta väritään kokovalkoiset.

Palveluspuvun kanssa voi käyttää sään vaatiessa varsikenkää tai nilkkuria. Kenkiä käytettäessä housun lahje pidetään normaalimittaisesti suorana (ei käännettynä kengän varren päälle). Nilkkurin tulee olla mustat ja sileät eikä niissä saa olla koristetikkauksia. Kengän kärki on loivasti pyöreähkö.

4) Ihonvärisiä sukkahousuja käytetään hameen ja avokkaiden sekä talvisaapikkaiden kanssa. MERIV:n hameen kanssa voi käyttää myös tummia sukkahousuja.

5) Päällystakkaa m/30 voi käyttää ilman kaulaliinaa tai kaulaliinan kanssa. Ilman kaulaliinaa käytettäessä takin kahden ylimmäisen napin on oltava kiinni. Kaulaliinaa käytettäessä takin kaksi ylimmäistä nappia ovat auki.

6) Sadetakki m/93 ja naisten sadetakki m/96 ovat käytössä.

7) Palveluspuvun housuissa uusi kapeampilahkeinen malli käyttöön 1.1.2022 alkaen. Vanhaa (leveämpilahkeista) mallia voi käyttää rinnan 31.12.2025 saakka.

MAA-, ILMA- JA MERIVOIMIEN PIENEN JUHLAPUVUN KOKOONPANOT:

PUKINE	Maavoimien pieni juhlapuku	Ilmavoimien pieni juhlapuku	Merivoimien pieni juhlapuku
Päähine	Lippalakki m/87 2) Turkislakki m/87 2) 6) Maavoimien lippalakki m/49 2) Maavoimien turkislakki m/39 2)	Lippalakki m/87 2) Turkislakki m/87 2) 6) Ilmavoimien lippalakki m/49 2) Ilmavoimien turkislakki m/39 2)	Lippalakki m/30 1) Turkislakki m/30 6)
Takki tai puse-ro	Takki m/87 (n) Musta vyöliivi m/87	Takki m/87 (n) Musta vyöliivi m/87	Messitakki m/30 (n) Musta vyöliivi m/87 Tummansiniset liivit m/30 5)
Housut	Housut m/87	Housut m/87	Messihousut m/30
Hameet	Hame m/87, lyhyt	Hame m/87, lyhyt	Hame m/87, lyhyt
Päällystakit	Maavoimien päällystakki m/30 (n) 2)	Ilmavoimien päällystakki m/30 (n) 2)	Merivoimien päällystakki m/30 (n) 2) Viitta m/30
Jalkineet	Mustat juhla-kengät 3) Naisten juhla-avokkaat 3) 4) Naisten talvisaapikkaat 3) 4)	Mustat juhla-kengät 3) Naisten juhla-avokkaat 3) 4) Naisten talvisaapikkaat 3) 4)	Mustat juhla-kengät 3) Naisten juhla-avokkaat 3) 4) Naisten talvisaapikkaat 3) 4)
Käsineet	Valkoiset sormikkaat tai mustat nahkasormikkaat 2)	Valkoiset sormikkaat tai mustat nahkasormikkaat 2)	Valkoiset sormikkaat tai mustat nahkasormikkaat
Paita	Smokkipaita (n)	Smokkipaita (n)	Smokkipaita (n)
Solmio	Musta solmuke	Musta solmuke	Musta solmuke
Sukat	Mustat sukat Sukkahousut 4)	Mustat sukat Sukkahousut 4)	Mustat sukat Sukkahousut 4)
Kaulaliina	Valkoinen tai maavoimien kaulaliina 2)	Valkoinen tai ilmavoimien kaulaliina 2)	Valkoinen tai merivoimien kaulaliina 2)
Kunniamerkit	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa

HUOMAUTUKSET:

(n) = naisilla pukineesta oma mallinsa

- 1) Lippalakissa m/30 käytetään 1.5.2023 alkaen ainoastaan valkoista päällistä kaikkina vuodenaikoina.
- 2) Maa- ja ilmavoimien pienessä juhlapuvussa päällystakin m/30 ja lippalakin m/49 tai turkislakin m/39 kanssa käytetään puolustushaaran värin mukaista kaulaliinaa ja mustia nahkasormikkaita. Valkoista kaulaliinaa ja sormikkaita käytetään päällystakin m/30 ja lippalakin m/87 tai turkislakin m/87 kanssa. Päällystakkia m/30 voi käyttää ilman kaulaliinaa tai kaulaliinan kanssa. Ilman kaulaliinaa käytettäessä takin kahden ylimmäisen napin on oltava kiinni. Kaulaliinaa käytettäessä takin kaksi ylimmäistä nappia ovat auki.
- 3) Kiiltonahkakenkien käyttö on sallittua. Juhla-kengät ovat mustat ja sileät eikä niissä saa olla koristetikkauksia. Kengät ovat nauhalliset. Koron korkeus on 2,5-3 cm. Hameen kanssa käytettävät juhla-avokkaat ovat mustat ja sileät eikä niissä saa olla koristetikkauksia. Avokkaan kärki on pyöreähkö. Koron korkeus on 6,5-7 cm. Hameen kanssa voi käyttää ulkona liikuttaessa myös talvisaapikkaita.
- 4) Tummia sukkahousuja käytetään hameen ja avokkaiden sekä talvisaapikkaiden kanssa.
- 5) Liivien sijasta voidaan käyttää vastaavan väristä smokkivyöliiviä.
- 6) Kenraalit, amiraalit ja kenttäpiispa käyttävät valkoista turkislakkaa.

Ennen 1.7.1982 sotilasvirkaan nimitetyillä henkilöillä on maavoimien pienessä juhlapuvussa oikeus käyttää takin ja housujen m/87 asemasta takkia m/58 ja housuja m/58 reu-nusnauhoin. Tällöin käytetään tummanharmaita sukkaa sekä hopeanharmaata solmiota, valkoista paitaa sekä paraatipuvun mukaista päällystakkia, päähinettä (baretti pl.), käsi-neitä ja jalkineita. Samoin ilmavoimien pienessä juhlapuvussa voi ennen 1.7.1982 sotilasvirkaan nimitetty henkilö käyttää takin ja housujen m/87 asemasta takkia ja housuja m/51. Tällöin käytetään hopeanharmaata solmiota, valkoista paitaa sekä paraatipuvun mukaista päällystakkia, päähinettä (baretti pl.), käsineitä, sukkaa ja jalkineita.

MAA-, ILMA- JA MERIVOIMIEN JUHLAPUVUN KOKOONPANOT:

PUKINE	Maavoimien juhlapuku	Ilmavoimien juhlapuku	Merivoimien juhlapuku
Päähine	Lippalakki m/87 2) Turkislakki m/87 2) 6) Maavoimien lippalakki m/49 2) Maavoimien turkislakki m/39 2)	Lippalakki m/87 2) Turkislakki m/87 2) 6) Ilmavoimien lippalakki m/49 2) Ilmavoimien turkislakki m/39 2)	Lippalakki m/30 1) Turkislakki m/30 6)
Takki tai puse-ro	Takki m/87 (n) Valkoinen vyöliivi m/87	Takki m/87 (n) Valkoinen vyöliivi m/87	Messitakki m/30 (n) Valkoiset liivit m/30 5) Valkoinen vyöliivi m/87
Housut	Housut m/87	Housut m/87	Messihousut m/30
Hameet	Hame m/87, pitkä	Hame m/87, pitkä	Hame m/87, pitkä
Päällystakit	Maavoimien päällystakki m/30 2) Viitta m/96, naisten	Ilmavoimien päällystakki m/30 2) Viitta m/96, naisten	Merivoimien päällystakki m/30 2) Viitta m/30 Viitta m/96 naisten
Jalkineet	Mustat juhlakengät 3) Naisten juhla-avokkaat 3) 4) Naisten talvisaapikkaat 3) 4)	Mustat juhlakengät 3) Naisten juhla-avokkaat 3) 4) Naisten talvisaapikkaat 3) 4)	Mustat juhlakengät 3) Naisten juhla-avokkaat 3) 4) Naisten talvisaapikkaat 3) 4)
Käsineet	Valkoiset sormikkaat tai mustat nahkasormikkaat 2)	Valkoiset sormikkaat tai mustat nahkasormikkaat 2)	Valkoiset sormikkaat tai mustat nahkasormikkaat
Paita	Frakkipaita (n)	Frakkipaita (n)	Frakkipaita (n)
Solmio	Musta solmuke	Musta solmuke	Musta solmuke
Sukat	Mustat sukat Sukkahousut 4)	Mustat sukat Sukkahousut 4)	Mustat sukat Sukkahousut 4)
Kaulaliina	Valkoinen tai maavoimien kaulaliina 2)	Valkoinen tai ilmavoimien kaulaliina 2)	Valkoinen tai merivoimien kaulaliina 2)
Olkanauhat	Yleisesikuntaupseerin olkanauhat m/87 (kullankeltaiset)	Yleisesikuntaupseerin olkanauhat m/51 (kullankeltaiset)	Yleisesikuntaupseerin olkanauhat m/51 (kullankeltaiset)
Kunniamerkit	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa

HUOMAUTUKSET:

(n) = naisilla pukineesta oma mallinsa

- 1) Lippalakissa m/30 käytetään 1.5.2023 alkaen ainoastaan valkoista päällistä kaikkina vuodenaikoina.
- 2) Maa- ja ilmavoimien juhlapuvussa päällystakin m/30 ja lippalakin m/49 tai turkislakin m/39 kanssa käytetään puolustushaaran värin mukaista kaulaliinaa ja mustia nahkasormikkaita. Valkoista kaulaliinaa ja sormikkaita käytetään päällystakin m/30 ja lippalakin m/87 tai turkislakin m/87 kanssa. Päällystakkia m/30 voi käyttää ilman kaulaliinaa tai kaulaliinan kanssa. Ilman kaulaliinaa käytettäessä takin kahden ylimmäisen napin on oltava kiinni. Kaulaliinaa käytettäessä takin kaksi ylimmäistä nappia ovat auki.
- 3) Kiiiltonahkakengien käyttö on sallittua. Juhlakengät ovat mustat ja sileät eikä niissä saa olla koristetikkauksia. Kengät ovat nauhalliset. Koron korkeus on 2,5-3 cm. Hameen kanssa käytettävät juhla-avokkaat ovat mustat ja sileät eikä niissä saa olla koristetikkauksia. Avokkaan kärki on pyöreähkö. Koron korkeus on 6,5-7 cm. Hameen kanssa voi käyttää ulkona liikuttaessa myös talvisaapikkaita.
- 4) Tummia sukkahousuja käytetään hameen ja avokkaiden sekä talvisaapikkaiden kanssa.
- 5) Liivien sijasta voidaan käyttää vastaavan väristä frakkivyöliiviä.
- 6) Kenraalit, amiraalit ja kenttäpiispa käyttävät valkoista turkislakkia.

Ennen 1.7.1982 sotilasvirkaan nimitetyillä henkilöillä on maavoimien juhlapuvussa oikeus käyttää takin ja housujen m/87 asemasta takkia m/58 ja housuja m/58 reunusnauhoihin. Tällöin käytetään hopeanharmaata solmiota, valkoista paitaa, sekä paraatipuvun mukaista päällystakkia, päähinettä²⁾ (baretti pl.), käsineitä, sukkia ja jalkineita sekä juhlayötä m/38 ja juhlapuvun miekankannatinta m/22 (vain miekan kanssa). Yleisesikuntaupseerit käyttävät hopeanharmaita olkanauhjoja. Samoin ilmavoimien juhlapuvussa voi ennen 1.7.1982 sotilasvirkaan nimitetty henkilö käyttää takin ja housujen m/87 asemasta takkia ja housuja m/51. Tällöin käytetään hopeanharmaata solmiota, valkoista paitaa sekä paraatipuvun mukaista päällystakkia, päähinettä²⁾ (baretti pl.), käsineitä, sukkia ja jalkineita sekä juhlayötä m/38 ja juhlapuvun miekankannatinta m/22 (vain miekan kanssa). Yleisesikuntaupseerit käyttävät hopeanharmaita olkanauhjoja.

MAA-, ILMA- JA MERIVOIMIEN PARAATIPUVUN KOKOONPANOT:

(Paraatipukuna voidaan käyttää myös eri käskystä maastopukua m/05 siten, kuin siitä yksityiskohtaisemmin ohjeistetaan)

PUKINE	Maavoimien paraatipuku	Ilmavoimien paraatipuku	Merivoimien paraatipuku
Päähine	Maavoimien lippalakki m/49 Maavoimien turkislakki m/39 2) Baretti	Ilmavoimien lippalakki m/49 Ilmavoimien turkislakki m/39 2) Baretti	Lippalakki m/30 1) Turkislakki m/30 2) Baretti
Takki tai pusero	Takki m/58 (n)	Takki m/51 (n)	Kavajitakki m/30 (n)
Housut	Maavoimien palveluspuvun housut m/83, m/58 (n) 8)	Ilmavoimien palveluspuvun housut m/83, m/51 (n) 8)	Merivoimien palveluspuvun housut m/83, m/30 (n) 8)
Hameet	Maavoimien palveluspuvun hame m/83, m/58	Ilmavoimien palveluspuvun hame m/83, m/51	Merivoimien palveluspuvun hame m/83, m/30
Päällystakit	Maavoimien päällystakki m/30 (n) 6) Maavoimien sadetakki (n) 6), 7)	Ilmavoimien päällystakki m/30 (n) 6) Ilmavoimien sadetakki (n) 6), 7)	Merivoimien päällystakki m/30 (n) 6) Merivoimien sadetakki (n) 6), 7)
Jalkineet	Mustat puolikengät 3) Avokkaat / naisten talvisaapikkaat 3) 4)	Mustat puolikengät 3) Avokkaat / naisten talvisaapikkaat 3) 4)	Mustat puolikengät 3) Avokkaat / naisten talvisaapikkaat 3) 4)
Käsineet	Mustat nahkasormikkaat	Mustat nahkasormikkaat	Mustat nahkasormikkaat
Paita	Paitapusero m/58, vaalean harmaa (kaikki mallit)	Paitapusero m/58, vaalean harmaa (kaikki mallit)	Valkoinen paitapusero m/58 (kaikki mallit)
Solmio	Tummanharmaa solmio	Musta solmio	Musta solmio
Sukat	Harmaat tai mustat sukat Sukkahousut 4)	Mustat sukat Sukkahousut 4)	Mustat sukat Sukkahousut 4)
Kaulaliina	Maavoimien kaulaliina 6)	Ilmavoimien kaulaliina 6)	Merivoimien kaulaliina 6)
Vyö	Nahkavyö m/84 5)	Nahkavyö m/84 5)	Nahkavyö m/30 5)
Miekankannatin	Miekankannatin m/84 (vain miekan kanssa) 5)	Miekankannatin m/84 (vain miekan kanssa) 5)	Miekankannatin m/30 (vain miekan kanssa) 5)
Housuvyö	Musta housuvyö	Musta housuvyö	Musta housuvyö
Olkanauhat	Yleisesikuntaupseerin hopeanharmaat olkanauhat	Yleisesikuntaupseerin hopeanharmaat olkanauhat	Yleisesikuntaupseerin olkanauhat m/51 (kullankeltaiset)
Kunniamerkit	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa

HUOMAUTUKSET:

(n) = naisilla pukineesta oma mallinsa

- 1) Lippalakissa m/30 käytetään 1.5.2023 alkaen ainoastaan valkoista päällistä kaikkina vuodenaikoina.
- 2) Kenraalit, amiraalit ja kenttäpiispa käyttävät paraatipuvussa valkoista turkislakia.
- 3) Puolikengät (palveluskengät) ovat mustat ja sileät eikä niissä saa olla koristetikkauksia. Palveluskengät ovat nauhalliset. Kengän kärki on loivasti pyöreähkö (kärjen leveys n. 3-5 cm). Koron korkeus on 2,5-3 cm. Hameen kanssa käytettävät avokkaat ovat mustat ja sileät eikä niissä saa olla koristetikkauksia. Avokkaan kärki on loivasti pyöreähkö (kärjen leveys n. 3-5 cm). Koron korkeus on 2,5-3 cm. Hameen kanssa voi käyttää ulkona liikuttaessa myös talvisaapikkaita. Paraatipuvun kanssa voi käyttää sään vaatiessa varsikenkää tai nilkkuria. Kenkiä käytettäessä housun lahje pidetään normaalimittaisesti suorana (ei käännettynä kengän varren päälle). Nilkkurin tulee olla mustat ja sileät eikä niissä saa olla koristetikkauksia. Kengän kärki on loivasti pyöreähkö.
- 4) Ihonvärisiä sukkahousuja käytetään hameen ja avokkaiden sekä talvisaapikkaiden kanssa. MERIV:n hameen kanssa voi käyttää myös tummia sukkahousuja
- 5) Erikseen käsketyillä lippu- ja kunniaavartioilla.
- 6) Päällystakkia m/30 voi käyttää ilman kaulaliinaa tai kaulaliinan kanssa. Käytettäessä päällystakkia m/30 ilman kaulaliinaa takin napitus oltava kiinni ylös asti. Kaulaliinaa käytettäessä takin kaksi ylimmäistä nappia ovat auki. Sadetakin kanssa ei käytetä kaulaliinaa (napitus oltava kiinni ylös asti).
- 7) Sadetakki m/93 ja naisten sadetakki m/96 ovat käytössä.
- 8) Palveluspuvun housuissa uusi kapeampilahkeinen malli käyttöön 1.1.2022 alkaen. Vanhaa (leveämpilahkeista) mallia voi käyttää rinnan 31.12.2025 saakka.

KADETTIEN JUHLAPUVUN KOKOONPANOT:

MAA- JA ILMAVOIMIEN KADETTIEN JUHLAPUVUN KOKOONPANO:

PUKINE	Kadetin juhlapuku
Päähine	Kadetin juhlapuvun lippalakki m/22 Turkislakki m/39 maav pääll musta (vaihtoehtoisesti turkislakki m/30 musta) Mustat korvalaput (sääolosuhteiden mukaan)
Takki tai pusero	Kadetin juhlapuvun takki m/22
Housut ja hameet	Kadetin juhlapuvun housut m/22 Naisilla kadetin juhlapuvun pitkä hame (Hameen kanssa ei käytetä kadetin juhlavyötä m/51)
Päällystakit	Kadetin juhlapuvun päällystakki m/30 Merivoimien sadetakki Viitta m/96 (naisilla)
Jalkineet	Mustat juhkakengät Juhla-avokkaat
Käsineet	Valkoiset sormikkaat tai Mustat nahkasormikkaat (sääolosuhteiden mukaan)
Sukat	Mustat sukat Naisilla mustat sukkahousut
Vyö	Kadetin juhlayö m/51 Kadetin miekankannatinvyö m/78 (Nahkavyötä m/84 ja miekankannatinta m/84 käytetään kannettaessa miekkaa päällystakin tai sadetakin kanssa)
Miekankannatin	Kadetin juhlapuvun miekankannatin m/22
Housuvyö	Housunkannattimet (tarvittaessa)
Kunniamerkit	PEHENKOS ohjeistaa

HUOMAUTUKSET:

Maa- ja ilmavoimien kadetin juhlapukua käytetään kuten ao. puolustushaarojen ammattisotilaiden juhlapukua.

Maa- ja ilmavoimien kadetin juhlapukua käytetään myös ao. kadettien paraatipukuna.

Merivoimien kadettien juhla- ja paraatipukuna käytetään merivoimien juhlapukua.

KUNNIAOSASTOJEN EDUSTUSPUKUJEN KOKOONPANOT:

PUKINE	Maa- ja ilmavoimien kunniaosaston edustuspuku	Merivoimien laivastojoukoista muodostetun kunniaosaston edustuspuku 1) 2)	Kaartin Jääkärirykmentin kunnia-komppanian edustuspuku m/10
Päähine	Baretti Talvilakki m/05	Valkoinen kypärä erikseen käskettäessä Merimieslakki m/30 Merivoimien turkislakki Baretti	Lakki m/10 Baretti (maavoimien) Turkislakki m/39
Takki tai puse-ro	Maastotakki m/05	Merimiespusero m/30, merimiespuseron irtokaulus 6)	Takki m/10
Housut	Maastohousut m/05	Merimieshousut m/30	Housut m/10
Päällystakit 3)	Pakkastakki m/05 Sadepuvun takki m/05	Merivoimien päällystakki m/55 Merivoimien sadetakki 7)	Maavoimien päällystakki m/30 9) Maavoimien sadetakki 7) 9) Vartioturkki, harmaa 10)
Jalkineet	Varsikengät	Varsikengät Valkoiset säärystimet erikseen käskettäessä	Puolikengät, paksupohjainen ja mustat sukat Mustat kiiltonahkakengät 11) Varsikengät 3) 8)
Käsineet	Mustat nahkasormikkaat	Valkoiset sormikkaat tai mustat nahkasormikkaat (sääolosuhteiden mukaan)	Valkoiset nahkasormikkaat, mustat nahkasormikkaat Turkisrukkaset, harmaat 10)
Paita	Paitapusero m/91 Paitapusero m/91 naisten T-paita m/91 Poolopaita m/91 Villapaita m/83	Merimiespaita m/61 tai valkoinen T-paita	T-paita m/91
Solmio		Merimiessolmio Vihellyspillin punos 5)	-
Kaulaliina		Merivoimien kenttäkaulaliina (päällystakin kanssa)	Maavoimien kaulaliina 9)
Vyö	Nahkavyö miehistön	Sinivalkoinen vyö	Musta nahkavyö (päällystö) Musta nahkavyö (miehistö)
Ase	Rynnäkkökivääri (musta kantohihna) Pistoolikotelo 4)	Rynnäkkökivääri (valkoinen tai musta kantohihna)	Miekka m/22 ja musta miekankannatin ja varajoht:lla pistoolikotelo 4) Rynnäkkökivääri (musta kantohihna) ja pistin
Kunniamerkit	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa

HUOMAUTUKSET:

- 1) Naisilla vastaavat ao. sotilaspukineet.
- 2) Merivoimien kantahenkilökunnalla on paraatipuku, jossa nahkavyö m/30 ja miekankannatin ja aseena merivoimien miekka m/22.
- 3) Sään vaatiessa.
- 4) Ammattisotilailla.
- 5) Varusmiesaliupseereilla, upseerioppilailla ja -kokelailla.
- 6) Musta tai valkoinen merimiespusero m/30. Valkoista puseroa voidaan käyttää 1.5.-31.10.välisenä aikana lämpimissä olosuhteissa
- 7) Sadetakki m/83 poistuu käytöstä 1.1.2021 lukien. Sadetakki m/93 ja naisten sadetakki m/96 ovat käytössä.
- 8) Varsikenkiä käytettäessä housun lahje pidetään normaalimittaisesti suorana (ei käännettynä kengän varren päälle).

KUNNIAOSASTOJEN EDUSTUSPUKUJEN KOKOONPANOT:

HUOMAUTUKSET:

9) Päälystakkaa m/30 voi käyttää ilman kaulaliinaa tai kaulaliinan kanssa. Ilman kaulaliinaa käytettäessä takin kahden ylimmäisen napin on oltava kiinni. Kaulaliinaa käytettäessä takin kaksi ylimmäistä nappia ovat auki. Sadetakin kanssa ei käytetä kaulaliinaa (napitus oltava kiinni ylös asti).

10) Kunniavartiomiehillä sään vaatiessa

11) Mustia kiiltonahkakenkiä käytetään esiinnyttäessä edustustilaisuuksissa ja seremonioissa (valtion ja Puolustusvoimien ylimmän johdon tilaisuudet, sotilaalliset kunnianosoitukset, valtiovierailut, viralliset vierailut ja suurlähettiläiden esittelyt) kesäkaudella tai sisätiloissa yhdessä Kaartin soittokunnan kanssa.

KUNNIAOSASTOJEN EDUSTUSPUVUT

Merivoimien laivastojoukoista muodostettu kunniaosasto (taustalla)

Yllä piirroksia Kaartin jääkäriyrykmentin kunniakomppanian edustuspuvun m/10 pukineista

SOITTOKUNTIEN ESIINTYMIS- JA EDUSTUSPUKUIJEN KOKOONPANOT
Maavoimien soittokuntien (* esiintymispuvut I - II ja edustuspuku:

PUKINE	Esiintymispuku I	Esiintymispuku II 3)	Edustuspuku m/03 4)
Päähine	Sotilassoittajan baretti Maavoimien lippalakki m/49 1) Maavoimien turkislakki m/39 1)	Lippalakki m/87 1) Turkislakki m/87 1) Maavoimien lippalakki m/49 1) Maavoimien turkislakki m/39 1)	Lakki m/03 Baretti, vihreä Maavoimien turkislakki m/39 6)
Takki tai pusero	Takki m/58 (n)	Takki m/87 (n)	Takki m/03 (n)
Housut ja hameet	Maavoimien palveluspuvun housut m/83, m/58 (n) 11) Maavoimien palveluspuvun hame m/83, m/58	Housut m/87 (n) Hame m/87, pitkä	Housut m/03
Liivit		Valkoinen vyöliivi	
Päällystakit	Päällystakki m/08 Maavoimien päällystakki m/30 (n) 1) Maavoimien sadetakki (n) 1) 7)	Maavoimien päällystakki m/30 (n) 1)	Maavoimien päällystakki m/30 (n) 1) 6) Maavoimien sadetakki (n) 1) 7)
Jalkineet	Puolikengät Avokkaat 10)	Juhlakengät Naisten juhla-avokkaat 8)	Mustat kiiltonahkakengät
Sukat	Harmaat tai mustat sukat Sukkahousut 9)	Mustat sukat Sukkahousut 8)	Mustat sukat
Käsineet	Sotilassoittajan valkoiset nahkasormikkaat tai mustat nahkasormikkaat 1) Rumpalin valkoiset nahkasormikkaat tai mustat nahkasormikkaat 1)	Sotilassoittajan valkoiset nahkasormikkaat (käytetään erikseen käskettäessä) tai mustat nahkasormikkaat 1)	Mustat nahkasormikkaat 6)
Paita	Paitapusero m/58 5)	Frakkipaita	
Solmio	Tummanharmaa solmio	Musta solmuke	
Kaulaliina	Maavoimien kaulaliina 1)	Valkoinen tai maavoimien kaulaliina 1)	Maavoimien kaulaliina 1) 6)
Olkapunos	Keltainen olkapunos m/91	Keltainen olkapunos m/91	Keltainen olkapunos m/91
Säärystimet	Sotilassoittajan valkoiset säärystimet m/90 (erikseen käskettäessä)		
Nuottilaukku	Valkoinen nuottilaukku m/90 2) Musta nuottinuottilaukku (käytetään erikseen käskettäessä)	Valkoinen nuottilaukku m/90 2) (käytetään erikseen käskettäessä)	Musta nuottinuottilaukku (käytetään erikseen käskettäessä)
Kunniamerkit	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa

HUOMAUTUKSET:

* Lapin soittokunta ja Rakuunasoittokunta

Naiset käyttävät vastaavia maavoimien sotilaspukineita ja -pukuja.

(n) = naisilla pukineesta oma mallinsa

1) Päällystakin m/30 ja lippalakin m/49 tai turkislakin m/39 kanssa käytetään maavoimien kaulaliinaa ja mustia nahkasormikkaita. Valkoista kaulaliinaa ja sormikkaita käytetään päällystakin m/30 ja lippalakin m/87 tai turkislakin m/87 kanssa.

Päällystakkia m/30 voi käyttää ilman kaulaliinaa tai kaulaliinan kanssa. Ilman kaulaliinaa käytettäessä takin kahden ylimmäisen napin on oltava kiinni. Kaulaliinaa käytettäessä takin kaksi ylimmäistä nappia ovat auki. Sadetakin kanssa ei käytetä kaulaliinaa (napitus oltava kiinni ylös asti).

2) Valkoista nuottilaukkuja kannetaan valkoisessa, olkahihnalla varustetussa vyössä tai valkoisessa nuottilaukun kantohihnassa. Kapellimestarit eivät käytä nuottilaukkuja.

Maavoimien soittokuntien esiintymispuvut I - II ja edustuspuku:

HUOMAUTUKSET:

- 3) Esiintymispukua II voidaan käyttää ennen klo 18:00 alkavissa tilaisuuksissa erikseen käskettäessä.
- 4) Edustuspukea m/03 voidaan käyttää erityisen suurta näyttävyyttä vaativissa kotimaisissa ja kansainvälisissä juhla- ja Tattoo -tapahtumissa kaikkina vuodenaikoina.
- 5) Olosuhteiden niin vaatiessa voidaan esiintymisasua I keventää esiintymällä takin sijaan paitapuserossa m/58. Tällöin käytetään aina solmiota.
- 6) Käytetään sään / olosuhteiden mukaan
- 7) Sadetakki m/93 ja naisten sadetakki m/96 ovat käytössä.
- 8) Tummia sukkahousuja käytetään hameen ja avokkaiden kanssa.
- 9) Ihonvärisiä sukkahousuja käytetään hameen ja avokkaiden kanssa
- 10) Hameen kanssa käytettävät avokkaat ovat mustat ja sileät eikä niissä saa olla koristetikkauksia. Avokkaan kärki on loivasti pyöreähkö. Koron korkeus on 2,5-3 cm. Hameen kanssa voi käyttää ulkona liikuttaessa myös talvisaapikkaita.
- 11) Palveluspuvun housuissa uusi kapeampilahkeinen malli käyttöön 1.1.2022 alkaen. Vanhaa (leveämpilahkeista) mallia voi käyttää rinnan 31.12.2025 saakka.

Kaartin Soittokunnan edustuspuku m/95 ja Varusmiessoittokunnan esiintymispuku m/91

PUKINE	Kaartin Soittokunnan edustuspuku m/95
Päähine	Sotilassoittajan baretti tai Maavoimien turkislakki m/39 Lakki m/10 3) Lakki m/20 4)
Takki tai pusero	Takki m/95
Päällystakit	Maavoimien päällystakki m/30 (n) 2) Maavoimien sadetakki (n) 1)
Housut	Housut m/95
Olkapunos	Olkapunos m/91
Jalkineet	Mustat kiiltonahkakengät Varsikengät
Sukat	Mustat sukat
Käsineet	Sotilassoittajan valkoiset nahkasormikkaat Rumpalin valkoiset nahkasormikkaat
Kaulaliina	Maavoimien kaulaliina 2)
Nuottilaukku	Valkoinen nuottilaukku m/90
Kunniamerkit	PEHENKOS ohjeistaa

HUOMAUTUKSET: (n) = naisilla pukineesta oma mallinsa

1) Sadetakki m/93 ja naisten sadetakki m/96 ovat käytössä.

2) Päällystakkia m/30 voi käyttää ilman kaulaliinaa tai kaulaliinan kanssa. Ilman kaulaliinaa käytettäessä takin kahden ylimmäisen napin on oltava kiinni. Kaulaliinaa käytettäessä takin kaksi ylimmäistä nappia ovat auki. Sadetakin kanssa ei käytetä kaulaliinaa (napitus oltava kiinni ylös asti).

3) Voidaan käyttää välikaudella (kevät ja syksy), silloin kun käytetään maavoimien päällystakkia m/30

4) Voidaan käyttää kesäkaudella esiintymispuvun m/95 (valkoinen takki) kanssa

PUKINE	Varusmiessoittokunnan esiintymispuku m/91
Päähine	Lakki m/91 Sotilassoittajan baretti
Takki tai pusero	Takki m/91
Housut	Housut m/91
Päällystakit	
Jalkineet	Mustat kiiltonahkakengät
Sukat	Harmaat tai mustat sukat tai alussukat m/05 (mustat)
Käsineet	Sotilassoittajan valkoiset nahkasormikkaat Rumpalin valkoiset nahkasormikkaat
Paita	T-paita m/91, varusmiessoittokunnan 1)
Solmio	
Olkapunos	Olkapunos m/91
Olkavaate	
Säärystimet	
Nuottilaukku	Valkoinen nuottilaukku m/90 tai musta nuottilaukku

HUOMAUTUKSET:

1) Olosuhteiden niin vaatiessa voidaan esiintymisasuja keventää esiintymällä takin sijaan T-paidassa m/91.

Ilmavoimien soittokunnan esiintymispuvut I-II ja edustuspuku:

PUKINE	Esiintymispuku I	Esiintymispuku II 2)	Edustuspuku m/15 3)
Päähine	Sotilassoittajan baretti Ilmavoimien lippalakki m/49 4) Ilmavoimien turkislakki m/39 4)	Lippalakki m/87 Turkislakki m/87 Ilmavoimien lippalakki m/49 4) Ilmavoimien turkislakki m/39 4)	Lakki m/15 Ilmavoimien turkislakki m/39 6)
Takki tai pusero	Takki m/51 (n)	Takki m/87 (n)	Takki m/15
Housut ja hameet	Ilmavoimien palveluspuvun housut m/83, m/51 (n) 10) Ilmavoimien palveluspuvun hame m/83, m/51	Housut m/87 (n) Hame m/87, pitkä	Housut m/15
Liivit		Valkoinen vyöliivi	
Päällystakit	Ilmavoimien päällystakki m/30 (n) 4) Päällystakki m/08 Ilmavoimien sadetakki (n) 4) 7)	Ilmavoimien päällystakki m/30 (n) 4)	Ilmavoimien päällystakki m/30 (n) 4) 6)
Jalkineet	Puolikengät Avokkaat 9)	Juhlakengät Naisten juhla-avokkaat 8)	Juhlakengät
Sukat	Mustat sukat Sukkahousut 9)	Mustat sukat Sukkahousut 8)	Mustat sukat
Käsineet	Sotilassoittajan valkoiset nahkasormikkaat Rumpalin valkoiset nahkasormikkaat	Sotilassoittajan valkoiset nahkasormikkaat (käytetään erikseen käskettäessä)	Mustat nahkasormikkaat 6)
Paita	Paitapusero m/58 5)	Frakkipaita	Paitapusero m/06 5)
Solmio	Tummanharmaa solmio	Musta solmuke	
Kaulaliina	Ilmavoimien kaulaliina 4)	Valkoinen tai ilmavoimien kaulaliina 4)	Ilmavoimien kaulaliina 4) 6)
Olkapunos	Keltainen olkapunos m/91	Keltainen olkapunos m/91	Harmaa olkapunos m/15 (kapellimestari) Valkoinen olkapunos m/15
Olkavaate			
Säärystimet	Sotilassoittajan valkoiset säärystimet m/90 (erikseen käskettäessä)		
Nuottilaukku	Valkoinen nuottilaukku m/90 tai musta nuottilaukku 1)	Valkoinen nuottilaukku m/90 1) (käytetään erikseen käskettäessä)	(käytetään erikseen käskettäessä)
Kunniamerkit	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa

HUOMAUTUKSET:

Naiset käyttävät vastaavia Ilmavoimien sotilaspukineita ja -pukuja.

(n) = naisilla pukineesta oma mallinsa

- 1) Valkoista nuottilaukkuja kannetaan valkoisessa, olkahihnalla varustetussa vyössä tai valkoisessa nuottilaukun kantohihnassa. Kapellimestarit eivät käytä nuottilaukkuja.
- 2) Esiintymispukua II voidaan käyttää ennen klo 18:00 alkavissa tilaisuuksissa erikseen käskettäessä.
- 3) Edustuspukua m/15 voi käyttää erityisen suurta näyttävyyttä vaativissa kotimaisissa ja kansainvälisissä juhla- ja Tattoo -tapahtumissa kaikkina vuodenaikoina. Edustuspuvun yksityiskohtainen kokoonpano vahvistetaan puvun käyttöön hyväksymisen jälkeen (vuoden 2015 aikana).
- 4) Päällystakin m/30 ja lippalakin m/49 tai turkislakin m/39 kanssa käytetään maavoimien kaulaliinaa ja mustia nahkasormikkaita. Valkoista kaulaliinaa ja sormikkaita käytetään päällystakin m/30 ja lippalakin m/87 tai turkislakin m/87 kanssa.

Ilmavoimien soittokunnan esiintymispuvut I-II ja edustuspuku:

HUOMAUTUKSET:

Päällystakkia m/30 voi käyttää ilman kaulaliinaa tai kaulaliinan kanssa. Ilman kaulaliinaa käytettäessä takin kahden ylimmäisen napin on oltava kiinni. Kaulaliinaa käytettäessä takin kaksi ylimmäistä nappia ovat auki. Sadetakin kanssa ei käytetä kaulaliinaa (napitus oltava kiinni ylös asti).

5) Olosuhteiden niin vaatiessa voidaan esiintymispukua I keventää esiintymällä takin sijaan paitapuserossa m/58. Tällöin käytetään aina solmiota.

Edustuspukua m/15 voidaan keventää esiintymällä takin sijaan paitapuserossa m/06 solmion kanssa tai ilman sitä.

6) Käytetään sään / olosuhteiden mukaan

7) Sadetakki m/93 ja naisten sadetakki m/96 ovat käytössä.

8) Tummia sukkahousuja käytetään hameen ja avokkaiden kanssa

9) Ihonvärisiä sukkahousuja käytetään hameen ja avokkaiden kanssa

10) Palveluspuvun housuissa uusi kapeampilahkeinen malli käyttöön 1.1.2022 alkaen. Vanhaa (leveämpilahkeista) mallia voi käyttää rinnan 31.12.2025 saakka.

Merivoimien soittokunnan esiintymispuvut I-II ja edustuspuku:

PUKINE	Esiintymispuku I	Esiintymispuku II 1)	Edustuspuku (Merivoimien hellepuku m/06) 2)
Päähine	Sotilassoittajan baretti Lippalakki m/30 7) Turkislakki m/30 Valkoinen kypärä 3)	Lippalakki m/30 7) Turkislakki m/30	Lippalakki m/30 valkoisella lakinpäällisellä
Takki tai pusero	Kavaijitakki m/30 (n)	Messitakki m/30 (n)	Helletakki m/30
Housut ja hameet	Kavaijihousut m/30 (n) 10) Merivoimien palveluspuvun hame m/83, m/30	Messihousut m/30 (n) Hame m/87, pitkä	Hellehousut m/30
Liivit		Valkoinen vyöliivi	
Päällystakit	Merivoimien päällystakki m/30 (n) 5) Merivoimien sadetakki (n) 5) 8)	Merivoimien päällystakki m/30 (n) 5)	
Jalkineet	Puolikengät Avokkaat 9)	Juhlakengät Naisten juhla-avokkaat 9)	Valkoiset puolikengät
Sukat	Mustat sukat Sukkahousut 9)	Mustat sukat Sukkahousut 9)	Kokovalkoiset sukat
Käsineet	Sotilassoittajan valkoiset nahkasormikkaat 3) Rumpalin valkoiset nahkasormikkaat 3)	Sotilassoittajan valkoiset nahkasormikkaat 3)	
Paita	Valkoinen paitapusero m/58 6)	Frakkipaita	Paitapusero m/06, valkoinen lyhythihainen 6)
Solmio	Musta solmio	Musta solmuke	
Kaulaliina	Merivoimien kaulaliina 5)	Valkoinen tai merivoimien kaulaliina 5)	
Vyö			valkoinen kangasvyö kullanvärisellä soljella
Olkapunos	Keltainen olkapunos m/91 3)	Keltainen olkapunos m/91	
Säärystimet	Sotilassoittajan valkoiset säärystimet m/90 3)	Sotilassoittajan valkoiset säärystimet m/90 3)	
Nuottilaukku	Musta kiiltonahkainen nuottilaukku 4)	Musta kiiltonahkainen nuottilaukku 3) 4)	
Kunniamerkit	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa	PEHENKOS ohjeistaa

HUOMAUTUKSET:

Naiset käyttävät vastaavia Merivoimien sotilaspukineita ja -pukuja.

(n) = naisilla pukineesta oma mallinsa

1) Esiintymispukua II voidaan käyttää ennen klo 18:00 alkavissa tilaisuuksissa erikseen käskettäessä.

2) Edustuspukea (merivoimien hellepuku m/30) voidaan käyttää erityisen suurta näyttävyyttä vaativissa kotimaisissa ja kansainvälisissä juhla ja Tattoo -tapahtumissa kaikkina vuoden aikoina. Edustuspukuun ei kuulu päällystakkia, joten sellaiset tilaisuudet, joissa pitää käyttää päällystakkia, käytetään esiintymispukua I tai II.

3) Käytetään erikseen käskettäessä.

4) Esiintymispukua käyttävät ammattisotilaat kantavat nuottilaukkua paraatipuvun vyössä. Kapellimestarit eivät käytä nuottilaukkua.

5) Päällystakkia m/30 voi käyttää ilman kaulaliinaa tai kaulaliinan kanssa. Ilman kaulaliinaa käytettäessä takin kahden ylimmäisen napin on oltava kiinni. Kaulaliinaa käytettäessä takin kaksi ylimmäistä nappia ovat auki. Sadetakin kanssa ei käytetä kaulaliinaa (napitus oltava kiinni ylös asti).

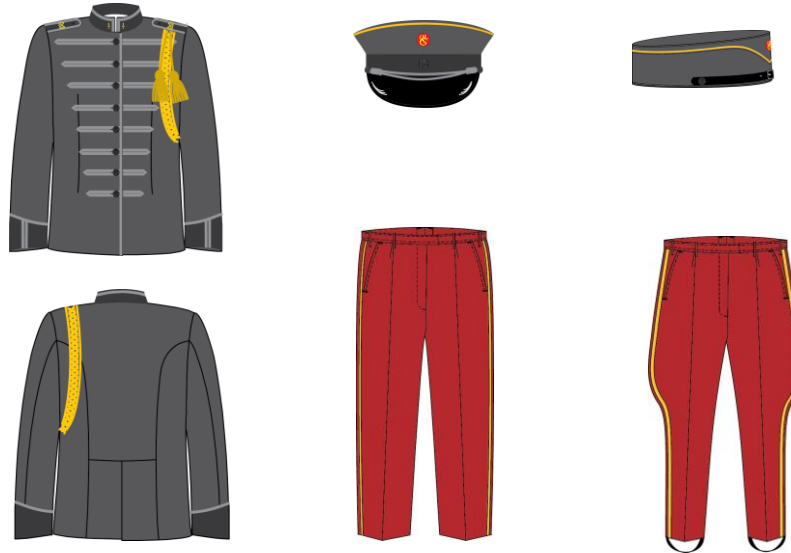
Merivoimien soittokunnan esiintymispuvut I-II ja edustuspuku:

HUOMAUTUKSET:

- 6) Olosuhteiden niin vaatiessa voidaan esiintymispukua I keventää esiintymällä takin sijaan paitapuserossa m/58. Tällöin käytetään aina solmiota. Edustuspukea m/06 voidaan keventää esiintymällä takin sijaan paitapuserossa m/06 solmion kanssa tai ilman sitä.
- 7) Lippalakissa m/30 käytetään 1.5.2023 alkaen ainoastaan valkoista päällistä kaikkina vuodenaikoina.
- 8) Sadetakki m/93 ja naisten sadetakki m/96 ovat käytössä.
- 9) Tummia sukkahousuja käytetään hameen ja avokkaiden kanssa.
- 10) Palveluspuvun housuissa uusi kapeampilahkeinen malli käyttöön 1.1.2022 alkaen. Vanhaa (leveämpilahkeista) mallia voi käyttää rinnan 31.12.2025 saakka.

Rakuunasoittokunnan edustuspuku m/17

PUKINE	Rakuunasoittokunnan edustuspu- ku m/17
Päähine	Lakki m/17 Kesälakki m/39
Takki tai pusero	Takki m/17
Housut	Housut m/17 Saapashousut m/17
Päälystakit	Maavoimien päälystakki m/30 Maavoimien sadetakki
Jalkineet	Puolikengät Saappaat
Sukat	Mustat sukat
Käsineet	Mustat tai valkoiset käsineet
Olkapunos	Keltainen olkapunos m/91
Nuottilaukku	Musta tai valkoinen nuottilaukku

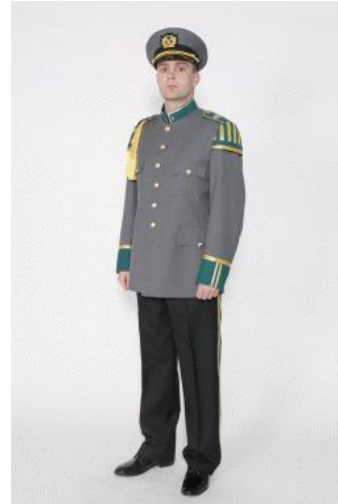

Yllä piirroksia Rakuunasoittokunnan edustuspuvun m/17 pukineista

Rakuunasoittokunnan edustuspuvusta m/17 muodostetaan kaksi asukokonaisuutta:

- asukokonaisuuteen 1 kuuluvat takki m/17, keltainen olkapunos m/91, housut m/17, lakki m/17 ja puolikengät.
- asukokonaisuuteen 2 kuuluvat takki m/17, keltainen olkapunos m/91, saapashousut m/17, kesälakki m/39 ja saappaat.

Esimerkkejä soittokuntien esiintymispuvuista

Maavoimien soittokuntien esiintymispuku I

Varusmiessoittokunnan esiintymispuku m/91

Maavoimien soittokuntien edustuspuvu m/03

Kaartin Soittokunnan edustuspuvu m/95

Merivoimien soittokuntien esiintymispuku I

Merivoimien soittokuntien esiintymispuku II

BARETTIEN KÄYTTÖ

Muiden kuin sotilaspäähineiden käyttö on kiellettyä sotilaspukujen kanssa. Ilman päähinettä voidaan sotilaspuvussa esiintyä ulkona vain hetkellisesti, kun jokin tilanne tai tehtävä sitä erityisesti vaatii. Tilanteita, joissa voidaan liikkua ulkona paljain päin, ovat esimerkiksi välitunti luokkarakennuksen pihalla, lyhyt siirtyminen, tavarantoimitus ulkoa sisään tai työskentely kohteilla, joissa päähineen pitäminen päässä ei ole tarkoituksenmukaista tai se on kiellettyä (kuten lento- tai helikopterikentällä moottoreiden käydessä).

Mukana olevaa barettia laskostettuna vasemman olkapoletin alla ja vain välttämättömissä työtehtävissä se voidaan laittaa työn ajaksi esim. taskuun. Maastopukua käytettäessä barettia kannetaan laskostettuna vasemmassa rintataskussa barettimerkin näkyessä taskusta ulospäin.

Sotilashenkilöstö käyttää puolustushaaravaatetuksensa mukaista barettia seuraavin poikkeuksin:

- Utin Jääkärirykmentissä palvelevat laskuvarjojääkärit käyttävät laskuvarjojääkäriin barettia
- Rannikkojääkärit käyttävät rannikkojääkäriin barettia
- Panssariyksiköissä palveleva sotilashenkilöstö käyttää panssarijoukkojen barettia
- Soittokunnissa palveleva sotilashenkilöstö käyttää sotilassoittajan barettia
- Maavoimien helikopterijoukot käyttävät maavoimien helikopterijoukkojen barettia (väriltään sama kuin ilmavoimien baretti) sekä helikopterijoukkojen lakkimerkkiä

Barettia voidaan käyttää maastosuojavaatetuksen m/05 ja m/91 kanssa. Maastopukua käytettäessä barettia kannetaan laskostettuna maastopuvun takin vasemmassa rintataskussa barettimerkin näkyessä taskusta ulospäin.

Barettien käyttö sotilaspukujen eri kokoonpanoissa on ohjeistettu yksityiskohtaisesti liitteissä 1-9.

Barettien lakkimerkit ja niiden käyttö on ohjeistettu yksityiskohtaisemmin Pääesikunnan henkilöstöosaston normeissa.

Kansainvälisen joukon barettien käyttö

Suomalaisen sotilaan on mahdollista käyttää kansainvälisissä joukoissa palvellessaan Suomen Puolustusvoimien sotilaspukujen kanssa joukon yhtenäisen pukeutumisen vuoksi myös ko. kansainvälisen joukon käytössä olevaa barettia (muuta kuin suomalaista barettia) sen käytöstä annettujen ohjeiden mukaisesti.

Puolustusvoimissa käytössä olevat sotilaspukujen baretit lakkimerkkeineen:

Maavoimien baretti ja lakkimerkki

Laskuvarjojääkärien ja erikoisjääkärien baretti ja lakkimerkki

Sotilassoittajan baretti ja lakkimerkki

Merivoimien baretti ja lakkimerkki

Rannikkojääkärien baretti ja lakkimerkki

Ilmavoimien baretti ja helikopterijoukkojen lakkimerkki

Ilmavoimien baretti ja lakkimerkki

Panssarijoukkojen baretti ja lakkimerkki

Maavoimien baretti ja Suomen kansainvälisten joukkojen lakkimerkki